

Hlas Nového Mesta

Ročník XXII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO, APRÍL 2012

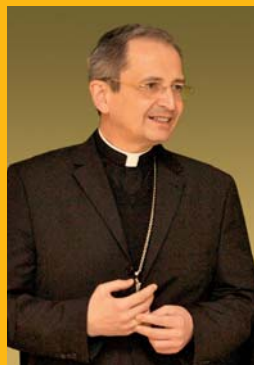
Nádejná budúcnosť tržnice

V Novom Meste aj po čínsky

Divadlo ako šťastný osud

Kuchajda bola vojenským cvičiskom

Hoci Veľká noc je sviatočným obdobím nás všetkých, najhlbší duchovný význam pripisujú týmto dňom na prahu jari a ich stáročnej symbolike kresťanskej cirkvi a všetci kresťania. Preto sme o úvodný príhovor do tohto vydania požiadali bratislavského arcibiskupa metropolitu Stanislava Zvolenského.

Milí priatelia,

tešíme sa, že môžeme sláviť veľkonočné sviatky. Najjednoduchším dôvodom radosti by mohli byť voľné dni, viac času, ktorý máme pre seba a pre svojich najbližších. Lepšie si môžeme uvedomiť dôstojnosť a hodnotu každého človeka. Viac času nám umožňuje lepšie si všimnúť, že všade v prírode okolo nás vidieť prejavy nového života. Veľkonočné sviatky, to sú dni, ktoré nám osobitým spôsobom prinášajú posolstvo o dôstojnosti človeka, ktorá súvisí s jeho životom.

Dôstojnosť každého z nás súvisí s naším osobným životom v dvoch rozmeroch - v tom, čo závisí vo veľkej miere odo mňa samého a v tom, čo mi je dané. Od každého z nás závisí mravná hodnota nášho osobného života a daný je nám život ako taký. V hĺbke srdca vieme, že naše skutky sú našou radosťou alebo bolesťou, keď ich hodnotíme podľa prirodzeného mravného zákona. Druhým rozmerom je naša základná skúsenosť, že život sme si nedali sami. Moje vlastné osobné jestvovanie a život vyplýva v konečnom dôsledku z jestvovania a života toho, kto má život a jestvovanie v plnej miere.

Osoba, ktorá má jestvovanie a život v plnej miere, sa v našej kresťanskej kultúre menuje Boh. Kresťania si na Veľkú noc pripomínajú nespravodlivú smrť Ježiša Krista na kríži a slávia víťazstvo nad smrťou, ktoré spôsobila Božia moc. Ježiš vstúpil cez bránu smrti do nového, dokonalejšieho spôsobu jestvovania, než je pozemský život. A Boh to mohol urobiť preto, lebo má bytie a život v plnej miere.

Želám vám všetkým požehnané veľkonočné sviatky, príjemný odpočinok po tieto dni, a pozývam vás, aby sme obnovili v sebe ochotu žiť primerane našej veľkej dôstojnosti, lebo život, ktorý sme dostali cez vieru v Boha a vo vzkriesenie Ježiša, je silnejší než naša telesná smrť.

*Stanislav Zvolenský
bratislavský arcibiskup metropolita*

Z obsahu čísla:

**Predstavujeme
oddelenie školstva** str. 5

**Deň pre novomestských
seniorov** str. 10

**Opatrovanie je
žiadanou službou** str. 11

**Zodpovedný majiteľ,
vychovaný pes** str. 12

**Matúšov sen
o športovej sláve** str. 18

**Trilkovali novomestské
škovránky** str. 19

**Obálka: Divadelný vedec
Ladislav Čavojský, CSc.
na snímke Františka Rajeckého**

Vydáva Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk **www.banm.sk**
Mesačník, dátum vydania 30. 3. 2012,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Vladimír Margolien,
členovia: Ing. Branislav Feješ, JUDr. Tomáš Korček,
Ing. arch. Otto Novitzký, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčín.
Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovas.
Tlač: D&D International Slovakia, s.r.o.
Náklad: 21 600 výtlačkov. Číslo 4/2012 /MV2.
EV 3920/2009

Staré fotografie Nového Mesta

Máte doma odložené staré fotografie z Kuchajdy, Račianskeho mýta, Kramárov či Koliby? Dokumentujete si významné udalosti bratislavského Nového Mesta? V tom prípade hľadáme práve vás. V spolupráci s vami chceme zozbierať čo najviac fotodokumentačného materiálu doplneného o vaše cenné spomienky a publikovať ich na webovej stránke mestskej časti alebo v Hlase Nového Mesta. Pomôžte nám zmapovať históriu našej mestskej časti! Najaktívnejších z vás odmeníme darčekom.

Kontaktujte nás na telefónnych číslach: 02/49 253 136, 49 253 424, na e-mailovej adrese: tlac@banm.sk alebo na adrese Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto, Junácka č. 1, 832 91 Bratislava.

Nové Mesto malo najrýchlejšie volebné komisie

Druhú marcovú sobotu žilo Slovensko predčasnými parlamentnými voľbami. V bratislavskom Novom Meste prišlo k volebným urnám 63,96 % voličov –

čo je viac než celoslovenský priemer (59,11 %). V jednom z okrskov dokonca zaevidovali až trojštvrťinovú účasť.

Nové Mesto malo počas parlamentných volieb najrýchlejšie okrsky v Bratislave. Okrsková volebná komisia č. 7, ktorá sídlila na Základnej škole s materskou školou na Českej ulici, odovzdala spracované dáta obvodnej volebnej komisii v rámci hlavného mesta ako prvá. Našej

mestskej časti patrí aj pomyselné druhé miesto – vďaka komisii č. 4 zo Základnej školy s materskou školou Za kasárňou. Vedenie oboch týchto komisií ukončilo svoju činnosť v nedeľu krátko po jednej po polnoci, kedy dorazili do centrály na Miestnom úrade Bratislava – Nové Mesto na Junáckej ulici. Pre zaujímavosť – členovia poslednej okrskovej komisii prišli na úrad o 9.25 h.

(bor)

Volebné zaujímavosti z mestskej časti

- Na voľbách sa mohlo zúčastniť 33 817 Novomešťanov, volebná účasť v našej mestskej časti nakoniec dosiahla 63,96 %.
- Najvyššia volebná účasť v Novom Meste bola v okrsku č. 40 (Skalická ulica, Základná škola a gymnázium pre mimoriadne nadané deti) 75,14 %.
- Najnižšia volebná účasť v Novom Meste bola v okrsku č. 44 (Vihorlatská ulica, Základná škola Waldorfská) 41,24 %.

- Zo zahraničia (poštou) volilo 151 Novomešťanov.
- Miestny úrad vydal 961 prenosných volebných preukazov, ktoré občanovi umožnili voliť kdekoľvek na Slovensku.
- V 44 volebných okrskoch bolo pripravených takmer milión volebných lístkov – presne 962 000.

Viac informácií o výsledkoch volieb v Novom Meste nájdete na stránke www.banm.sk.

Netradičný dar z Talianska

Štyridsať veľkých balení tradičného talianskeho koláča panettone odovzdal 15. marca starostovi Rudolfovi Kusému prezident Zboru dobrovoľníkov Maltézskeho rádu na Slovensku Anton Šafárik. „Mestská časť Bratislava – Nové Mesto je dlhodobo známa tým, že sa pozorne venuje práci v sociálnej oblasti. Chceli sme aspoň symbolicky prispieť k naštartovaniu našej spolupráce s mestskou časťou. Keďže v tejto oblasti pôsobíme už takmer tisíc rokov, môžeme ponúknuť dostatok skúseností,“ povedal prezident Anton Šafárik.

„Pán prezident síce povedal, že ide o symbolický dar, ale som presvedčený, že urobí radosť konkrétnym ľuďom. S distribúciou koláčov panettone začneme v najbližších dňoch do našich jaslí, klubov dôchodcov a charitatívnych zariadení, ktoré pôsobia na úze-

mí Nového Mesta,“ povedal starosta Rudolf Kusý. Dohodol sa so zástupcami Zboru dobrovoľníkov Maltézskeho rádu na Slovensku na stretnutí, kde by mali prerokovať konkrétne možnosti spolupráce v sociálnej oblasti.

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto intenzívne podporuje finančnými príspevkami a dotáciami seniorov a rôzne kategórie ľudí v núdzi. Spolupracuje napríklad s hospitálskou rehoľou Svätého Jána z Boha Milosrdní bratia, ktorá pomáha ľuďom bez domova. Podporuje aj občianske združenie Vagus, ktoré sa zameriava na terénnu sociálnu prácu a ďalšie organizácie v tejto oblasti.

Zvrchovaný maltézskeho rád pôsobí vo viac než 110 krajinách. Svoju činnosť zameriava na oblasť lekárskej a sociálnej starostlivosti aj na humanitárne akcie. Je zriaďovateľom nemocníc, le-

kárskych centier, ambulancií, zariadení pre starých a nevládnych i hospicov pre nevyliciteľne chorých. Vo viacerých krajinách riadi rád oddelenia dobrovoľníkov, ktorí poskytujú službu prvej pomoci, sociálny servis a pomoc pri ohrození.

Marek Tettinger

Pripravujú sa obchodné verejné súťaže

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto pripravuje obchodné verejné súťaže na uzatvorenie zmlúv o nájme nebytových priestorov:

1. Bývalé stredisko kultúry na Makovického č. 4 s rozlohou 219, 9 m², pozemok 514 m².

Účelom nájmu je zriadenie tichej prevádzky na športové, kultúrne, sociálne a vzdelávacie účely, ktorej činnosť nebude rušiť okolitých obyvateľov.

2. Druhé a tretie nadzemné podlažie v objekte Kanskej železnice na Krížnej ul. č. 33, kde plocha priestorov určených na prenájom predstavuje 393,34 m².

Účelom nájmu je využitie na kancelárske priestory, ateliér, organizovanie výstav.

3. Bývalá súkromná MŠ na Pionierskej 8 s rozlohou 730 m², pozemok 2256 m². Účelom nájmu je zriadenie materskej školy.

Predpokladom uskutočnenia súťaží je schválenie podmienok poslancami miestneho zastupiteľstva 26. apríla 2012. Vzhľadom na periodicitu časopisu nebudeme o tom môcť ihneď informovať, preto záujemcom odporúčame sledovať oznamy na stránke www.banm.sk, alebo sa informovať telefonicky na oddelení vnútornej správy, správy bytov a nebytových priestorov MÚ BANM, kde po schválení návrhov získajú aj podmienky súťaže. Oddelenie nájdú na 2. posch., č. dverí 211, tel. 49 253 318, e-mail: spravabytov@banm.sk

Cesta za nákupmi by sa mala skrátiť

Občanom, ktorí chodia nakupovať do obchodného reťazca Lidl na Škultétyho ulici, by sa cesta do predajne už onedlho mala zjednodušiť. Ešte minulý rok im ju skomplikovala železná mreža, ktorú tu osadil Jednotný majetkový fond – oddelil ňou svoje parkovisko od susediaceho schodiska, ktoré vedie k vchodu do predajne.

Mnohí zákazníci si tak skracujú cestu preliezaním zábradlí, ktoré lemujú celý areál, niektorí to dokonca skúšajú aj ponad mrežu. Lidl tvrdí, že situáciu aktívne rieši. „Naša spoločnosť ohlásila stavebné úpravy, chce vybudovať prístupovú rampu na parkovisko zo Škultétyho ulice, a to pri prístrešku pre nákupné vozíky,“ informovala Hlas Nového Mesta hovorkyňa Lidla Jana Čupková. Podľa jej slov sa s budovaním nového prístupu začne už v krátkom čase.

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto ako príslušný stavebný úrad trvá na tom, že Jednotný majetkový fond postavil spomínanú mrežu bez jej povolenia. V polovici marca tohto roka ho vyzvala, aby predložil žiadosť o dodatočné povolenie stavby a chýbajúce dokumenty – inak nariadi odstránenie stavby.

Fond tvrdí, že nad odstránením mreže neuvažuje. „Mreže môžu byť odstránené v prípade, že parkovisko si opätovne prenajme Lidl a bude za celú prevádzku na ňom zodpovedať,“ reagoval pre Hlas Nového Mesta riaditeľ Jednotného majetkového fondu Peter Pokorný. LIDL mal podľa jeho slov ich parkovisko prenajaté dočasne vlni v júni a júli. Fond tvrdí, že o dodatočné povolenie stavby (mreže) nemá prečo žiadať.

(bor)

„Tankodrom“ pri Hrade vymenila podzemná garáž

Návštevníci Bratislavského hradu alebo budovy Národnej rady SR konečne budú môcť parkovať na dôstojnom mieste. V polovici marca otvorili na Mudroňovej ulici novú hromadnú podzemnú garáž. Vybudovali ju na mieste, ktoré ešte pred rokom mnohí označovali za „tankodrom“. Namiesto zdevastovaného terénu slúžiaceho ako improvizované parkovisko je tu príjemný trávnatý park, pod ktorým v podzemí vzniklo 276 parkovacích miest. „Tým sa vyriešilo hneď niekoľko problémov, ktoré túto lokalitu a jej obyvateľov trápi. Projekt podzemnej garáže je navyše šetrný k životnému

prostrediu,“ hovorí architekt a autor projektu Karol Kállay.

Garáž ponúka okrem denného aj nočné parkovanie – auto tu môžete nechať od šiestej večer do ôsmej ráno len za jedno euro. Výstavba garáže trvala iba rok. Prvý mesiac prevádzkovateľ ponúka parkovanie zdarma.

Výstavba nových garáží vzhľadom na rastúci počet obyvateľov a bytových domov čaká v blízkej budúcnosti aj bratislavské Nové Mesto. V čase, keď samosprávy musia veľakrát doslova bojovať za zachovanie zelene, je takéto riešenie parkovania inšpiratívne aj pre našu mestskú časť. (bor), snímky František Rajecký

Poznáte miestny úrad?

V našom seriáli vám poradíme, na koho sa obrátiť v konkrétnej záležitosti v prípade, že na miestnom úrade potrebujete niečo vybaviť.

Oddelenie školstva

Pracovníci tohto oddelenia zabezpečujú chod škôl a školských zariadení, ktorých zriaďovateľom je naša mestská časť. Spracúvajú koncepciu školstva ako súčasť rozvoja mestskej časti, koordinujú činnosť vedenia škôl a spolupracujú s riaditeľmi základných škôl, sledujú a pripravujú ekonomickú činnosť škôl a školských zariadení.

Oddelenie školstva sa zaoberá podnetmi a návrhmi rodičov na modernizáciu školských zariadení, no aj ich sťažnosťami v prípade, že sa dieťa nepodarilo umiestniť do niektorej zo škôl. Oddelenie spolupracuje so štátnou školskou inšpekciou a vypracúva podklady pred jej príchodom na jednotlivé školy.

V zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava – Nové Mesto je osem základných škôl a jedenásť materských škôl, pričom materské školy sú súčasťou základných. Zabezpečenie úloh zriaďovateľa

v oblasti výchovy a vzdelávania zahŕňa preto metodické riadenie kabinetov, ktorých máme v mestskej časti pätnásť. Od kabinetu materských škôl, prvého stupňa základných škôl, školského klubu detí a mládeže, telesnej výchovy, slovenského jazyka až po školské jedálne. Školský referent spolupracuje s pedagogickými pracovníkmi škôl a školských klubov na príprave súťaží a olympiád a pomáha im rozširovať možnosti pre všestranný rozvoj detí.

Vedúci oddelenia Mgr. Vladimír Novák po rokoch práce v školstve pozná väčšinu učiteľov osobne a rád spomína aj na bývalých žiakov, ktorých učil na našej najväčšej škole. „V súčasnom období spracúvame veľa žiadostí od rodičov na prijatie detí do materských škôl. Pri umiestňovaní vždy dávame prednosť deťom z našej mestskej časti, no stáva sa, že niektorí rodičia na zápis pozabudnú a ohlásia sa neskoro. Ak je to čo len trochu možné, snažíme sa im vyhovieť. Jedna mamička, ktorej sme

takto pomohli, bola nesmierne šťastná. Keď som jej oznámil, na ktorú materskú školu sme prijali jej dieťa, povedala, že od radosti mi zaspieva do telefónu. Našťastie, ako dodala, bola speváčkou,“ hovorí šéf oddelenia školstva s úsmevom. (jš)

TIP PRE VÁS

Školský úrad je tu pre občanov a kedykoľvek sa môžete obrátiť na jeho zamestnancov, keď máte otázky týkajúce sa materských a základných škôl. Vo väčšine prípadov však problémy súvisiace so vzdelávaním vyriešia riaditelia jednotlivých škôl, ktorí sú prvými kontaktnými partnermi pre rodičov.

Oddelenie školské sídli na 7. poschodí miestneho úradu, telefón: 02/49 253 120, e-mail: skolstvo@banm.sk

Privítajte doma už aj plyn od ZSE Energia so zľavou až 8 %* a ďalšie výhody

„Oproti tradičnému dodávateľovi plynu vám prinášam cenu nižšiu až o 8 %. Navyše mám pre vašu rodinu aj Bonusovú energiu – ďalšie zľavy až do výšky 30 % na energeticky efektívne riešenia pre domácnosť ako podlahové elektrické kúrenie, priamovýhrevné konvektory, tepelné čerpadlá, solárne panely či izolačné materiály. Ak radi nakupujete online, pomôžem vám zľavou až do výšky 15 % pri objednávkach cez HEJ.sk.“

* Výška zľavy závisí od objemu spotreby.

Plynáček

ZSE Energia – najšetrnejší člen rodiny

0850 111 555
www.zse-energia.sk

Člen skupiny e-on

Tržnica na Trnavskom mýte

Má „stará dáma“ perspektívnu budúcnosť?

Tržnica na Trnavskom mýte začala slúžiť bratislavskej verejnosti v roku 1984. Má teda už „zrelý vek“ a za sebou 28 rokov intenzívneho využívania. Keď sa záujem o prenájom priestorov po roku 1989 ešte zvýšil, urýchlilo to opotrebenie budovy i technológií. Žiaľ, chýbala potrebná údržba, ani investícií nebolo, a tak dnešný stav neprekvapa-
puje. O problémoch i perspektívach tržnice sme sa roz-
právali so Stanislavom Pavlovičom, zástupcom riaditeľa
EKO-podniku VPS.

Na čo ste sa zamerali v prvom rade?

Zmenili sme organizačnú štruktúru – na chod tržnice má teraz väčší vplyv kontrola a riadenie priamo z nášho ústredia. Všetky činnosti v oblasti ekonomickej, energetickej, personálnej i pri zabezpečovaní služieb posudzuje a rieši nový tím odborníkov. Podieľali sa už aj na návrhu novej metodiky tvorby cien a na podmienkach prenajímania priestorov.

Znepokojujú ma sťažnosti návštevníkov, a paradoxne aj nájomcov, na problémy s bezpečnosťou a poriadkom. Poukazujú na dlhodobu zanedbané služby, krádeže a poškodzovanie majetku či na prítomnosť osôb porušujúcich zásady občianskeho spolunažívania. Rokovali sme preto s dodávateľom bezpečnostných služieb, požiadali sme o ich výrazné posilnenie a zlepšenie. Prísnejšie teraz sledujeme aj prácu bezpečnostných pracovníkov.

Zlepšovanie technického stavu tržnice limitujú naše dnešné finančné možnosti. Tržnica by si vyžadovala rekonštrukciu vzduchotechniky, vykurovania, chladenia, inžinierskych sietí aj stavebné opravy. Predpokladané investície vo výške asi 3 mil. eur by sa vrátili v úsporách na kúrení a chladení, čo by sa premietlo aj do cien nájmu.

Investície sú iste potrebné, ale čo dokázate urobiť v súčasných podmienkach?

Snažíme sa lepšie udržiavať technický stav zariadenia a priestorov, aspoň v rámci našich možností. Ide predovšetkým o údržbárske práce a opravy, veď často

S akými pocitmi ste prevzali zodpovednosť za riadenie tržnice?

Vedením tržnice som bol poverený na začiatku februára 2012 po zmenách v organizácii EKO - podniku VPS. Ale už od augusta 2011 som spolupracoval na riešení jej problémov s naším novým riaditeľom Ing. Robertom Molnárom.

Môj prvý dojem z tržnice nebol dobrý. Ani veľmi nepreháňam, keď poviem, že dobre fungovali len otváracie hodiny... Napriek nedobrému pocitu zo zanedbaného prostredia ma prekvapil rozsah ponúkaných služieb a sortimentu. V tržnici nájdete takmer všetky tovary a služby dennej spotreby, čo pri zbežnom po-

hľade ani nie je zjavné. Za to si zaslúžia uznanie súčasní nájomcovia a prevádzkovatelia, aj keď podmienky na ich činnosť rozhodne nie sú ideálne.

Najväčším problémom bolo podľa mňa to, že chýbala koncepcia riadenia a celkového smerovania tržnice, nedodržiavali sa dohodnuté podmienky zo strany niektorých nájomcov, ale aj prenajímateľa. Transparentná nebola ani tvorba cien a výber nájomcov. Tí neraz zaberali a svojvoľne využívali priestory a služby, na ktoré nemali nárok. Napokon spomeniem aj ľahostajnosť k majetku a verejným priestorom, problém hygieny, čistoty prostredia a bezpečnosti.

práve drobné veci zlepšujú celkový pocit z prostredia. Vymieňame staré svietidlá, nefunkčné inštalácie, rozvody, pútače a netypické konštrukčné prvky. Postupne natierame plochy a konštrukcie, zaskliavame rozbité sklené plochy, opravujeme trhové stoly. A prísnejšie sledujeme upratovanie.

Zaznamenali zmeny aj nájomníci, prípadne zamestnanci?

Isteže, reakcie nenechali na seba dlho čakať. Niektoré naše snahy prijíma, niektoré ich odmieta, prípadne nám pripisuje negatívne javy z minulosti. Snáď je to tým, že sa ľudia dlhodobo stretávali s apatiou, neochotou alebo nedostatočnou informovanosťou. Chceme to zmeniť.

Robíte niečo aj pre to, aby ste tržnicu a jej nájomníkov zviditeľnili?

Pripravujeme informačný systém,

ktorý v minulosti chýbal, zmení sa aj značenie priamo v tržnici. Popritom sa snažíme využívať tlač a ďalšie médiá, informujeme o možnostiach prenájmu prostredníctvom realitnej kancelárie a podobne.

Na koho sa môže obrátiť človek, ktorý si chce prenajať predajnú plochu v tržnici?

Záujemca o bližšie informácie môže kontaktovať EKO – podnik verejnoprospešných služieb, a to telefonicky, poštou, mailom alebo osobne na adrese sídla nášho podniku či priamo v tržnici. Pre úplnosť uvádzam kontaktné údaje:

Adresa: EKO – podnik VPS, Halašova 20, 832 90 Bratislava

Telefón: 4425 9188, 5542 5945

E-mail: ekotrznica@ekovps.sk

Aká je koncepcia rozvoja tržnice z dlhodobého hľadiska?

Koncepcia je jednoduchá - treba zlepšiť a dlhodobo udržiavať dobrú kondíciu a funkčnosť tržnice. Ako to urobiť, je už iná otázka a skrýva sa za ňou veľké množstvo práce.

Aby sa znížili prevádzkové náklady, bude nevyhnutná rekonštrukcia budovy, no už predtým chceme zlepšiť vzhľad a prostredie tržnice a jej okolia, postarať sa o poriadok, čistotu a bezpečnosť.

Postupne odstraňujeme disproporcie v cenách nájomného a zavádzame jasné pravidlá, aby sa všeobecne záväzn

predpisy a zmluvné podmienky dodržiavali ako samozrejmosť. Pripravovaný informačný systém a propagácia pomôžu zvýšiť obsadenosť a návštevnosť tržnice a ďalej rozšíriť ponuku tovaru a služieb.

Tržnica je miestom, ktoré má svoju osobitú povahu a charakter, rozhodne nemá byť ďalším uniformným nákupným centrom. Svetové veľkomestá si starostlivo udržiavajú svoje charakteristické trhoviská, pretože nesú v sebe genius loci – ducha miesta a atmosféru priťahujúcu domácich obyvateľov i turistov. Aj dôraz na tieto nehmotné hodnoty posunie našu tržnicu na vyššiu úroveň. Aby mohla využiť svoj potenciál plynúci z umiestnenia na križovatke v širšom centre mesta.

*Zhovárala sa Jana Škutková
Snímky František Rajecký*

Zbavte sa škodlivého odpadu

V sobotu 21. apríla 2012 sa v Novom Meste uskutoční zber domového odpadu, ktorý obsahuje škodliviny. Ak máte doma takýto odpad, môžete ho priniesť od 8. do 10. h na zberné miesto v areáli EKO-podniku VPS na Račianskej ulici č. 28. Pracovníci spoločnosti ARGUSS preberú od občanov (len od fyzických osôb nepodnikateľov) staré náterové hmoty, rozpúšťadlá, pesticídy, oleje a tuky. Tekutý odpad musí byť uzavretý v pevných obaloch, ktoré zabránia jeho uvoľňovaniu, pričom od jednej osoby ho odoberú maximálne 5 kg. Zbierať sa budú aj batérie a akumulátory, žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť, vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky (chladničky, mrazničky a pod.), vyradené elektrické a elektronické zariadenia – počítače, televízory, monitory, žehličky, práčky, mixéry a pod.. Spoločnosť ARGUSS zabezpečuje služby súvisiace s odpadmi aj pre podnikateľov, ktorí sa môžu informovať na telefónnom čísle 02/555 65 632.

Bratislavčania môžu odovzdávať domový odpad s obsahom škodlivín aj na stredisku spoločnosti Marius Pedersen, a.s. na Starej Vajnorskej 6, v pra-

covných dňoch od 8. do 16. h, tel. 0902 947 870. Bezplatná služba je aj v tomto prípade určená len fyzickým osobám, nie podnikateľom. (red)

Čisté cesty po zime

V priebehu marca a apríla budú na viacerých miestach mestskej časti rozmiestnené veľkoobjemové kontajnery na pomoc jarému upratovaniu. Nasledovať bude veľké dočistenie komunikácií po jesennej a zimnej údržbe. Práve na krajniciach ciest pri obrubníkoch sa dlhodobo udržiava najviac odpadu, ktorý sa len komplikovane odstraňuje. EKO-podnik preto nečistoty podmyje prúdom vody a jeho pracovníci ich potom odstránia mechanicky. (mt)

Zdravotníci vyzývajú deratizovať

Pripomínajú, že myši a hlodavce prenášajú pôvodcov rozličných prenosných ochorení ľudí i zvierat, a tak ľahko môžu ohroziť verejné zdravie. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Bratislave preto i tejto jari vyzýva na reguláciu živočíšnych škodcov, a to

v období od 1. apríla do 15. mája. Cieľom je znížiť epidemiologické riziko, lebo myšovití hlodavce sa rýchlo rozmnožujú. (Jarné a jesenné termíny boli vybrané na základe znalostí o ich reprodukčnom cykle.) Pravidelné opatrenia na ich reguláciu sa okrem toho žiada vykonávať celoplošne a synchronne, aby deratizácia bola čo najefektívnejšia. Inak zvieratá migrujú do neošetrených objektov.

Podľa ustanovení zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. vykonávajú reguláciu živočíšnych škodcov občania, podnikatelia, právnické osoby i obce. Každá z týchto skupín má presne určené, kde má deratizovať. Občania predovšetkým na pozemkoch a v objektoch využívaných na chov hospodárskych zvierat, ale aj inde v tom prípade, ak tam nájdu známky výskytu hlodavcov (napr. v pivničných priestoroch obytných objektov).

Deratizuje sa prípravkami určenými a schválenými na tento účel. Občania môžu použiť prípravky zakúpené v obchodnej sieti, podnikatelia a právnické osoby uskutočňujú deratizáciu výlučne prostredníctvom profesionálov - firiem oprávnených na reguláciu živočíšnych škodcov. (red)

Na Sibírskej sa zdraví „Ni Hao!“

Nové Mesto pridáva k svojim medzinárodným projektom ďalšiu novinku - v spolupráci s Konfuciovým inštitútom otvára čínsku triedu v škole na Sibírskej ulici. Ide o prvú triedu takého

zamerania na slovenskej základnej škole. Finančné prostriedky na zabezpečenie výučby poskytla čínska vláda. Z jej príspevku mestská časť zrekonštru-

ovala triedu, kúpila počítač a projektor, natrela chodbu a zostáva aj na nákup ďalších počítačov a opravu toaliet. Slávnostného otvorenia 6. marca sa zúčastnili zástupcovia čínskej diplomacie, Ministerstva školstva SR, Úradu vlády SR, mimovládnych organizácií a miestnej samosprávy.

Starosta Rudolf Kusý po slávnostnom prestrihnutí pásky pripomenul slová Warrena Buffetta: „V 19. storočí to bolo Anglicko, v 20. storočí USA a v 21. storočí je Čína krajinou, v ktorej sa oplatí investovať.“ Dodal, že aj naša mestská časť investuje do vzdelania a výučby jazyka, ktorý bude pre komunikáciu v najbližších rokoch veľmi dôležitý. Riaditeľ Konfuciovho inštitútu v Bratislave Peter Paulen zdôraznil význam rozvíjania ekonomických, obchodných a kultúrnych vzťahov medzi Slovenskom a Čínou. Inštitút

vybavil školu učebnicami a technickými pomôckami a prisľúbil aj naďalej vyučovací proces podporovať. Čínština sa bude vyučovať ako nepovinný predmet a v popoludňajších hodinách bude vyučovanie dostupné aj pre širokú verejnosť. Pedagógovia z Pekingu majú za sebou špeciálnu prípravu zameranú na vyučovanie čínskeho jazyka v zahraničí.

„Chcem sa najmä naučiť čítať, aby som vedela, čo je napísané na obaloch čínskych výrobkov,“ prezradila svoju motiváciu piatačka Emma Zahradníková. Prvá hodina s XuYang, učiteľkou hovoriacou iba po čínsky a anglicky, sa deťom páčila a na objavovanie jazyka s náročnou výslovnosťou a ešte zložitejším písmom sa tešia. Pre žiakov zo školy na Sibírskej ulici bude vyučovanie čínskeho jazyka bezplatné.

Jana Škutková

Darovat' je viac ako dostať

Počuli ste už o pretekoch umelých kačíc na čunovskom kanáli, ktoré z výťažku podporujú neziskové organizácie? Alebo ste pred Vianocami sami zaplatili detskú knižku v niektorom zo štyroch bratislavských kníhkupectiev, a tá potom putovala k malému čitateľovi do detského krízového centra? Tieto a mnohé iné benefičné projekty zorganizovali nadšenci z Komunitnej nadácie Bratislava (KNB). Rozhodli sa podporovať v hlavnom meste zdravý lokálpatriotizmus, zlepšovať okolie a vzťah obyvateľov k svojmu mestu. Podporili už viac než 1150 projektov, na ktoré putovalo vyše 1 300 000 eur.

Finančné prostriedky získava nadácia vďaka neziskovým organizáciám, firemným aj individuálnym darcom. Kto má dobrú myšlienku a chuť urobiť niečo pre svoje mesto, môže sa uchádzať o grant v rámci každoročne vyhlasovaných kôl. Klub darcov funguje v nadácii už ôsmy rok a združuje ľudí, ktorí chcú darovať finančné prostriedky, a zároveň rozhodovať o ich použití. Neraz aj osobne priložia ruku k dielu.

O posledných projektoch, ktoré získali podporu v roku 2011, nám porozprávala programová koordinátorka Daniela Danihelová: „Sympatie a príspevok darcov si získalo 13 žiadateľov. Boli medzi nimi charitatívne, ale aj športové a kultúrne projekty.“ Spomeňme aspoň niektoré:

- Mamičky z rodinného centra Prešporokovo pripravili manuál pre reštaurácie a kaviarne *Ako byť ústretový k rodinám*, kde dali návod ako sa priblížiť k tomu, čo je v iných krajinách bežné.

- Združenie Myslí - rozvoj myslenia nielen pre sluchovo postihnutých doplnilo vybavenie učebne na interaktívny kurz slovenského posunkového jazyka pre verejnosť.

- Tomáš Peciar, nadšený cyklista, prišiel s nápadom ako vyriešiť nedostatok miesta na parkovanie bicyklov v centre mesta. Vybíral frekventované miesta pred VŠMU na Zochovej ulici a pred VŠVU na Hviezdoslavovom námestí. Stojany pre študentov vyrobil mladý sochár a parter tak doplnil aj o kúsok umenia.

- Mladý učiteľ telesnej výchovy Tomáš Vranský sa rozhodol nesediť nečinne a spolu s kamarátmi opravil zanedbané basketbalové ihrisko na Bakošovej ulici v Lamači.

Práve tento projekt mladého učiteľa oslovil novomestského starostu Rudolfa Kusého, ktorý sa aj sám rozhodol prispieť. O dôvodoch, ktoré ho k tomu viedli, povedal: „Je potešujúce vidieť, keď učitelia majú záujem o mládež aj po vyučovacích hodinách a urobia oveľa viac, než je ich povinnosťou. Učiteľská práca sa nedá ro-

Kačice si ľudia symbolicky adoptovali v prospech viacerých neziskových organizácií

biť bez zanietenia, takýchto ľudí by sme v školstve potrebovali viac. Som presvedčený, že aj v našej mestskej časti sa nájdú podobní nadšenci a je škoda, že často o nich nevieme. Budem rád, ak nás na nich čitatelia upozornia, alebo sami dajú o sebe vedieť, napríklad na adrese redakcie hlas@banm.sk.“

Jana Škutková

Ak vám rozvoj Bratislavy leží na srdci a máte chuť prispieť na dobrú vec, číslo účtu pre Klub darcov je 1100 920 618/8130. Zatiaľ sa na projekty roku 2012 vyzbieralo 2500 eur a do grantového kola prišlo 11 žiadostí s maximálnou žiadanou sumou 400 eur. Viac informácií o Komunitnej nadácii Bratislava nájdete na adrese www.knb.sk

LEGO rozvíja fantáziu detí

Stavebnicu Lego pozná jednoducho každý. Pestrofarebné plastové bloky učarovali nielen deťom, ale aj niektorým ich rodičom. Okrem toho, že ponamáhajú detské prstíky, rozvíjajú fantáziu, logické myslenie, zmysel pre krásu, a zároveň zabávajú.

Kto prišiel na skvelý nápad vymyslieť pre deti niečo výnimočné? Touto otázkou sa začal dvojhodinový integrovaný vyučovací blok venovaný práci so stavebnicou Lego vo štvrtom ročníku na ZŠ Riazanská. Meno dánskeho tesára, ktorý v roku 1932 založil v mestečku Billund firmu na výrobu drevených hračiek, vylúštili žiaci v motivačnej tajničke na tabuli – mimochodom, volal sa Ole Kirk Christiansen. O samej stavebnici si žiaci dokázali povedať navzájom veľmi veľa. Avšak nemenej dôležité ako praktická činnosť bolo to, že sme mohli diskutovať aj o rôznych celoživotných pravidlách a zručnostiach. Dozvedeli sme sa, ako šikovného vynálezcu postihlo nešťastie a celá firma na výrobu hračiek zhorela. Napriek týmto nepriaznivým okolnostiam sa Christiansen nevzdal a už rok po požiari obnovil firmu so štyridsiatimi zamestnancami, schopnými vyrobiť dvesto rôznych plastových i drevených hračiek. Najdôležitejší dátum je 28. januára 1958 – deň, kedy bola stavebnica Lego oficiálne patentovaná. Žiaci sa k nemu dopracujú premenou rímskych čísel XXVIII.I.MCMLVIII (matematika 4. ročníka). Následne tipujú rôzne rekordy, ktoré týmto hračkám zaistili zápis v Guinnessovej knihe rekordov (hrad postavený zo 400 000 kociek, vlak z Lega dlhý 545 metrov). V roku 2000 sa

Lego stalo Hračkou roka a dnes už existujú i programovateľné robotické stavebnice Lego Mindstorm vytvorené Michiganskou technologickou univerzitou, ktoré používajú univerzity i školy na celom svete.

Po takejto motivácii boli žiaci dostatočne „nažhavení“ na praktickú činnosť. Sami sa rozhodli pracovať v jednotlivých skupinách a určili si tému. Povolená bola práca podľa návodu, ale väčšinou sa snažili využiť vlastnú kreativitu. Záverečné prezentácie sprevádzali vhodnou argumentáciou o výnimočnosti svojho výrobku, a zároveň sa snažili pozitívne ovplyvniť bodové hodnotenie detskou komisiou, ktorej súčasťou boli aj žiaci z iného ročníka. Alternatívne som aplikoval prácu so stavebnicou u žiakov prvého ročníka, avšak motiváciu som,

pochopiteľne, musel prispôbiť chápaniu mladších žiakov. Učiteľ môže využiť aj prvky CLIL metódy a zakomponovať do vyučovacej hodiny počítanie jednotlivých elementov, opis niektorých činností, prípadne pomenovanie farby kociek alebo celého výrobku v anglickom jazyku. Najmä v prvom ročníku je dôležité poskytnúť žiakom primeraný čas, aby sa so svojimi výrobkami mohli dostatočne „vyhrať“.

Praktické uplatňovanie stavebnice Lego v školskej praxi je vhodným spštením vyučovacieho procesu a vo vyšších ročníkoch môže byť podnetom náročnejšej tvorivej práce na hodinách fyziky alebo informatiky.

Miroslav Deglovič,
ZŠ s MŠ Riazanská

Zabav sa futbalom!

ŠK Slovan Bratislava

– FC Spartak Trnava / Nedeľa, 8. 4. 2012 / 19,00 h

– FC ViOn Zlaté Moravce / Sobota, 21. 4. 2012 / 17,30 h

NOVINKA: 1 dospelý + 1 dieťa = 3 € vstupenka!

Na štadióne Pasienky vás čaká nová fun zóna s rodinným sektorom!

Predpredaj vstupeniek cez www.ticketportal.sk alebo pred zápasom predaj na pokladniach štadióna.

FUN ZÓNA
pre najmenších
otvorená!

viac info:
www.mladsyslovanista.com

Živena má ku knihám blízko

Knižnica na Pionierskej ulici prijala do svojich priestorov miestny odbor spolku Živena v Bratislave, ktorý tu našiel nové sídlo a pekné priestory na činnosť. Symbolicky ich členky Živeny otvorili 8. marca, čím si pripomenuli svoj medzinárodný sviatok. Zároveň odštartovali prácu v novej organizačnej štruktúre, rozčlenenú do štyroch klubov. Klasický klub sa aj naďalej bude venovať najmä histórii, kultúre a prebúdzaniu národnej hrdosti, klub Memory sa zameria na cvičenia pamäti a uchovávanie mentálnej sviežosti vo vyššom veku. Diskusný klub podporí výmenu názorov v širokom spektre oblastí každodenného života, ako sú rodina, zdravie či financie. S knižnicou bude najužšie spolupracovať Literárny klub pod vedením publicistky Tatiany

Jaglovej. Chce nadviazať na počiatkové tradície, pretože literatúra vždy bola dôležitou súčasťou práce Živeny a spolok viedli väčšinou spisovateľky.

Živena bola založená roku 1869 v Turčianskom Svätom Martine, je prvou a najstaršou celonárodnou organizáciou združujúcou slovenské ženy. Aj keď jej založenie inicioval muž, advokát Ambro Pietor, ženy sa okamžite zmobilizovali a začali pracovať na kultúrnom povznesení slovenského národa. Spomenula to v príhovore predsedníčka Živeny Alena Bučeková, keď poďakovala za podporu starostovi Nového Mesta a navrhla mu, aby sa stal prvým čestným členom Literárneho klubu. „Ženy mužov potrebujú, aj naopak. My sa snažíme byť organi-

záciou otvorenou všetkým, bez ohľadu na vek, pohlavie, náboženskú alebo politickú príslušnosť.“ Rudolf Kusý čestné členstvo prijal a prítomným ženám vzdal hold za ich úsilie a dosiahnuté výsledky.

Jana Škutková

Prednáška o meteorológii zaujala

Členovia klubu dôchodcov na Športovej ulici si v rámci svojej Miniuniverszity zorganizovali prednášku meteorológa RNDr. Petra Jurčoviča. Obsahom zaujímavého vystúpenia známeho odborníka bola aktuálna téma – výkyvy počasia, meteorologické predpovede, spôsoby ich výpočtu aj medzinárodná spolupráca pri získavaní potrebných podkladov.

„Pán Jurčovič pre nás pripravil fundovanú prednášku doplnenú grafmi,

obrazovou dokumentáciou z mnohých meteorologických staníc i fotografickými zábermi našej modrej planéty, urobenými z družíc. Vypočuli sme si zaujímavé, pre mnohých neznáme poznatky, ktoré v rôznych publikáciách nie sú uvedené v ucelenej podobe. Všetkých 35 členov klubu, ktorí si prednášku vypočuli, ďakovalo RNDr. Jurčovičovi za ochotu a záslužnú prácu,“ informoval nás pán Námesný.

(jš)

DEŇ NOVOMESTSKÝCH seniorov

Stredisko kultúry na Vajnorskej ulici tento mesiac opäť privíta skôr narodených Novomešťanov. Na „svojom dni“ tu **12. apríla od 10. do 17. hodiny** získajú množstvo praktických informácií, stretnú sa so zástupcami miestneho úradu a náladu im pozdvihne aj kultúrny program.

Na čo sa môžete tešiť:

- Pracovníci sociálneho oddelenia miestneho úradu poskytnú informácie, na aké dávky majú seniori nárok.
- Zástupcovia Mestskej polície poskytnú cenné rady v oblasti bezpečnosti.
- Slovenský Červený kríž ponúkne bezplatné meranie krvného tlaku.
- O aktuálnych ponukách poinformujú rôzne spoločnosti a inštitúcie, ktoré poskytujú služby seniorom.

Vstup je voľný a všetci záujemcovia o aktívnejší spôsob života vo vyššom veku sú srdečne vítaní.

(red)

Opatrovanie – služba, o ktorú je stály záujem

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná človeku odkázanému na pomoc iného pri sebaobslužbe (hygiena, stravovanie, obliekanie, sprievod pri chôdzi), pri starostlivosti o jeho domácnosť (nákupy, donáška jedla, umytie riadu, bežné upratovanie, pranie a iné), aj pri základných sociálnych aktivitách - pri prechádzkach, donáške liekov či pri vybavovaní úradných záležitostí. Táto služba sa poskytuje občanom s trvalým pobytom v našej mestskej časti počas pracovných dní v čase od 8. do 15. 30 h v ich domácom prostredí. Rozsah služby sa určí vzájomnou dohodou medzi jej poskytovateľom a prijímateľom. Za jednotlivé úkony sa platí.

Opatrovateľská služba je terénnou formou pomoci, ktorá sa poskytuje osobám v nepriaznivej sociálnej situácii pre ťažké zdravotné postihnutie či nepriaznivý zdravotný stav. Ide o prípady, keď občan nie je schopný postarať sa o seba sám ani za pomoci svojich blízkych. Nie je možné zamieňať si ju so servisom, ktorého účelom je zvýšiť pohodlie ľudí sebestačných alebo dostatočne finančne zabezpečených.

Komu túto službu nemožno poskytnúť?

Opatrovateľská služba neprináleží fyzickej osobe, ktorá je umiestnená v zariadení sociálnych služieb, alebo je opatrovaná fyzickou osobou v rámci príspevku na opatrovanie. Nemôže sa poskytnúť osobe, ktorá dostáva peňažný príspevok na osobnú asistenciu, ani osobe s nariadenou karanténou pre podozrenie z nákazy a ochorenia prenosnou chorobou.

Ako postupovať, ak si chcete vybaviť opatrovateľskú službu?

Na miestnom úrade Bratislava - Nové Mesto je referát opatrovateľskej služby na 3. poschodí, v kancelárii č. 308. Tu si treba vyzdvihnúť dve tlačivá: **Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu** a **Lekársky nález na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu**. Tieto tlačivá sa nachádzajú aj na **www stránke miestneho úradu**. Potom treba navštíviť svojho všeobecného lekára, ktorý vyplní lekársky nález. Žiadosť s vyjadrením lekára treba priniesť späť na miestny úrad, aby na referáte opatrovateľskej služby skontrolovali, či obsahuje všetky náležitosti. Kompletná žiadosť sa potom odovzdá na spracovanie do kancelárie č. 306 – sociálna posudková činnosť. Vydané

rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu obsahuje lekársky i sociálny posudok. Ak občan s rozhodnutím o odkázanosti súhlasí, požiada referát opatrovateľskej služby o poskytnutie tejto služby vo svojej domácnosti.

K žiadosti o poskytnutie opatrovateľskej služby je potrebné doložiť **originál právoplatného rozhodnutia o odkázanosti na opatrovateľskú službu, kópiu posledného rozhodnutia o výške dôchodku a čestné prehlásenie o majetkových pomeroch**. Ak majú na referáte opatrovateľskej služby vhodnú opatrovateľku, navštívia domácnosť žiadateľa a na mieste dohodnú, aké úkony bude opatrovateľka vykonávať a koľko bude opatrovaný za ne platiť.

Kto vykonáva opatrovateľskú službu v domácnostiach?

Dnes zabezpečuje výkon tejto služby 22 opatrovateľiek na základe pracovnej zmluvy, a to v domácnostiach 138 občanov. Štyri hodiny denne pracuje vodič, ktorý spolu s opatrovateľkou rozváža obеды do okrajových častí, ako sú Koliba, Kramáre, Nobelova ulica, Bojnická ulica, Mierová kolónia.

O poskytovanie opatrovateľskej služby je stály záujem, najmä o celodennú opateru, ktorú požadujú rodinní príslušníci pre svojich blízkych. Tú, žiaľ, nedokážeme zabezpečiť, lebo vážny zdravotný stav klienta si okrem opatrovania vyžaduje aj zdravotnícku starostlivosť.

Seniorom pomáha aj zabezpečenie obedov

Dôchodcovia, pre ktorých je problémom každodenné varenie, môžu sa prihlásiť na obеды. Seniori vo veku do 70 rokov musia predložiť potvrdenie ošetrojúceho lekára, že sú na spoločné stravovanie odkázaní, nad 70 rokov je už táto služba prístupná všetkým obyvateľom. Obеды sa vydávajú v jedálni Stravovacieho zariadenia pre dôchodcov

na Športovej ulici a v piatich kluboch dôchodcov.

Ako a kde sa dôchodca môže prihlásiť na obеды?

V prípade záujmu je potrebné prísť na oddelenie sociálnych služieb na miestnom úrade, tu vyplniť žiadosť a čestné prehlásenie, ktorým senior preukáže opodstatnenosť poskytovania služby.

K žiadosti priloží aktuálne rozhodnutie zo sociálnej poisťovne o výške dôchodku, na základe ktorého mu môžu určiť príspevok na stravovanie.

Ďalšie informácie o sociálnych službách aj o stravovaní dôchodcov získate na telefónnom čísle: 49253377 alebo e-mailom na adrese: **socialne@banm.sk** (red)

Aktívne ženy majú zelenú

Sieť kníhkupectiev pripravila zaujímavý projekt s názvom *Pod'ťe s nami podnikateľ*, zameraný na podporu podnikania žien. Vždy v prvú nedeľu mesiaca sa v kníhkupectve PantaRhei na Poštovej budú stretávať záujemkyne o podnikanie s predstaviteľmi organizácií zameraných na podporu malého a stredného

podnikania, úspešné podnikateľky a spisovateľky. Cieľom je predstaviť ženám konkrétne kroky, ktoré s podporou dostupných programov jednotlivých účastníkov projektu dokážu vytvoriť zdravé podnikateľské prostredie a pomôžu im uplatniť v ňom ich schopnosti v podnikaní.

Prvé dámske posedenie sa uskutočnilo 4. marca 2012. Účastníčky diskutovali o tom, prečo podnikateľ, ako začať a ako úspešne pokračovať. Na projekte *Pod'ťe s nami podnikateľ* participujú Združenie žien v podnikaní, NADSME - Národné webové sídlo pre malých a stredných podnikateľov a SOPK, ktorá dlhodobo podporuje budúce podnikateľky formou vzdelávacích kurzov.

(jš)

Na Železnú studienku sa autom nedostanete, migrujú žaby

Úsek od Červeného mosta po otočku autobusu MHD pri Ústave kardiovaskulárnych chorôb je od 19. 3. 2012 prejazdný iba pre mestskú hromadnú dopravu a vozidlá s povolením. Dôvodom je presúvanie žiab cez Cestu mládeže na bratislavskej Železnej studienke. Hlavné mesto SR povolilo dopravnú uzáveru v týchto dňoch na žiadosť rezortnej organizácie Ministerstva životného prostredia SR – Správy CHKO Malé Karpaty. Zákaz pre motorové vozidlá

bude platiť až do 19. 4. 2012. V jarnom období sa tisícky žiab presúvajú z lesa cez komunikáciu. Ich cieľom sú vodné nádrže, kde nakladú vajíčka. Mnohým sa to však nepodarí, ich púť sa skončí predčasne na asfaltovej ceste. Podobné je to aj v Bratislave na Železnej studienke, kde dochádza k najväčšiemu úhynu zákonom chránených žiab, najmä pomalých ropúch. Pre zabezpečenie ochrany obojživelníkov a obmedzenie ich masového hynutia Magistrát hl.

mesta SR Bratislavy vyšiel aj tento rok ochranárom v ústrety a povolil úplné uzavretie miestnej komunikácie. Povolenie rozširuje celoročný zákaz vjazdu motorovým vozidlom na Železnú studienku v sobotu, nedeľu a vo sviatok na každodenný a úplný zákaz vjazdu.

Bratislavské školy a dobrovoľníci sa na týchto akciách zúčastňujú pod vedením Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny Miniopterus, v spolupráci so Správou CHKO Malé Karpaty. Už viac než 25 rokov stavajú zábrany popri ceste a prenášajú žaby do vodných nádrží. Pred zbytočným úhynom pod kolesami áut sa im tak každoročne podarí zachrániť stovky chránených ropúch.

Beatrice Hudáková

Zodpovedný majiteľ, vychovaný pes

Novomešťania už nemusia cestovať za cvičiskami pre psov do iných mestských častí. Ešte koncom minulého roka vyrástlo nové kynologické výcvikové centrum na Turbínovej ulici. Jeho vznik urýchlila aj pomoc starostu Nového Mesta Rudolfa Kusého.

Centrum na Turbínovej sa stalo domovskou adresou pre kynológov a záchranárov z organizácie SAR DA Slovakia. „Máme jednoznačný cieľ – spokojných majiteľov psov, ktorí svojich miláčikov dokážu nielen ovládať, ale budú im aj rozumieť. Zodpovedných majiteľov a vychovaných psov má každý rád. Naše tréningy nie sú iba praktické, ale venujeme sa na nich aj prednáškam z etológie či aktuálnym mestským témam,“ priblížila pre Hlas Nového Mesta Barbara Baloghová zo SAR DA Slovakia.

táto agenda dokonca jednou z nosných na rok 2012.

Pes voľne pobežujúci po sídlisku, neodpratané psie exkrementy – každodenný obraz, ktorý musí trpieť vo svojom okolí mnoho občanov. „Za najväčší problém považujeme nerešpektovanie pravidiel a vzájomnú bezohľadnosť. Vídame psy, ktoré samy vychádzajú spoza rohov domov, na zavolanie absolútne nereagujú a majiteľovi je úplne jedno, s kým sa jeho pes za tým rohom stretne, že tam môže byť človek s fóbou zo psov či malé dieťa,“ dodáva Barbara Baloghová. Riešenie vidí v dvoch rovinách – viac osvetu a tvrdšie postihy za nerešpektovanie pravidiel.

Začať treba už u detí

A ako chce SAR DA prispieť ku kultivácii psičkárstva v Novom Meste? Nebudú sa venovať len dospelým – k zodpovednosti chcú viesť už tých najmenších. Plánujú otvoriť kurzy pre deti a spolupracovať s materskými a základnými školami. „Aby už aj malé deti mali možnosť dozvedieť sa, ako sa majú správať k svojmu psíkovi a okoliu.“

Každému, kto potrebuje riešiť problém so svojím psom, ponúka SAR DA konzultáciu zdarma. V prípade záujmu kontaktujte odborníkov na čísle 0910 810 324. Zaujímavé informácie nájdete aj na stránke www.sarda.sk.

Ján Borčin

Aktuálna téma roka

A práve psičkári a ich psy sú jednou z najaktuálnejších mestských tém súčasnosti. Pre mestskú časť Nové Mesto je

Konštrukcia cyklomosta už spája brehy Moravy

Práce na výstavbe cyklomosta medzi Devínskou Novou Vsou a obcou Schlosshof výrazne pokročili. Oceľová konštrukcia cyklomosta už spája slovenskú a rakúsku stranu, cyklistom aj peším by ho mali sprístupniť v lete. Priebeh stavebných prác osobne skontroloval bratislavský župan Pavol Frešo.

„Myslím, že to nepotrebuje žiaden komentár. Takmer po sedemdesiatich rokoch máme most cez rieku Morava aj v Bratislavskej župe,“ povedal župan Pavol Frešo. Zdôraznil, že sa to podarilo vďaka zodpovednej práci stoviek ľudí z Bratislavskej župy, Dolného Rakúska, ale aj vďaka zúčastneným firmám. „Takto sa robí história a takto sa má robiť politika, jednoducho - robiť veci pre ľudí. Pevne verím, že toto je prvý stupeň k tomu, aby raz stál aj most Angern, ďalší stupeň k tomu, aby cyklodoprava v Bratislave bola samozrejmosťou, ďalší stupeň k tomu, aby celá severozápadná časť Bratislavy bola rovnako živá ako časti smerom na juhovýchod alebo severovýchod,“ dodal župan.

Podľa stavbyvedúceho Jozefa Zajonca aj posledné diely teraz zvaria, na mostovku osadia ťahadlá a následne môžu dať dolu podporné konštrukcie. Tieto práce odhadol na desať dní. Architekt projektu Milan Beláček zdôraznil, že most pomôže celému regiónu. Malým bojom bol podľa neho oblúkový vzhľad mosta. „Bolo treba bojovať za oblúk, lebo dopravníci majú radšej priamku než krivky,“ poznamenal. Zároveň ho teší, že cyklomost prechádza

lesom. Oceľovú konštrukciu cyklomosta ponad rieku Morava začali montovať v januári. Teraz už budú prebiehať finalizačné práce, teda urobia sa zábradlia, elektrické prípojky, osvetlenie, napokon nátery mostovky aj oceľovej konštrukcie.

Počas prípravných prác bol odhalený pôvodný mostný násyp ešte z čias Márie Terézie. Podľa župana Pavla Freša sa aj pri ďalších prácach našli v hĺbke pôvodné piloty, ktoré boli súčasťou premostenia pred asi 300 rokmi. Doplnil, že cyklomost je stavaný tak, aby nenarušil zvyšky pôvodného mosta, čiže oceľový most pôjde ponad pôvodný.

Cyklomost stavia konzorcium Ingsteel a Doprastav. Z celkovej dĺžky lávky 955 metrov tvorí oceľová mostná konštruk-

cia 525 metrov, šírka lávky je 4 metre, čo umožňuje aj prejazd vozidiel záchranných zložiek. Cyklisti pri jazde po moste prekonajú výškový rozdiel 7m. Výška mosta nad hladinou Moravy umožní v budúcnosti bezpečnú plavbu po rieke. Most sa po dokončení stane dôležitým spojovacím článkom regionálnej siete rakúskych a slovenských cyklotrás.

Projekt je podporený v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007-2013 (projektoví partneri: Spolková vláda Dolné Rakúsko, BSK, Hlavné mesto SR Bratislava a Devínska Nová Ves). Bratislavský kraj financuje nájazd na most na slovenskej strane a 62,86 percent oceľového mosta (náklady sú rozdelené podľa štátnej hranice). Schválený príspevok pre BSK je 2 792 699,97 eur pri povinnom 5-percentnom spolufinancovaní z vlastných zdrojov.

Pred tromi týždňami vyhlásila župa anketu o názve pre cyklomost, chce poznať aj názor verejnosti. BSK navrhol tri pomenovania – Most Márie Terézie, Most slobody, Most železnej opony, ľudia mohli navrhnúť vlastné. Zúčastnení môžu o názve hlasovať na internetovej stránke Bratislavského kraja, na Facebooku kraja – Bratislavský kraj, najlepšie miesto pre život, zapojiť sa môžu aj prostredníctvom mobilnej aplikácie (zadarmo si ju môžu stiahnuť majitelia smartfónov). Návrhy možno poslať aj mailom na adresu cyklomost@region-bsk.sk, na poštovú adresu Úrad Bratislavského samosprávneho kraja, Sabinovská 16, 820 05 Bratislava alebo osobne doručiť na Úrad BSK. O konečnom názve cyklomosta rozhodnú krajskí poslanci a rakúski partneri.

(rd), snímky BSK

Z vojenskej histórie Nového Mesta ⁽³⁾

Kuchajda bývala posádkovým cvičiskom

Nie je to ešte tak dávno, čo táto rozľahlá plocha predstavovala „koniec mesta“, teda jeho súvislej zástavby. Električka mala konečnú kúsok za blokmi Novej doby a susediaca Kuchajda bola takmer až po Trnavskú cestu vojenským cvičiskom bratislavskej posádky, rozrytým od zákopov, niekde i s jamami po výbuchoch.

Pôvodnú funkciu Kuchajdy prezrádza jej pomenovanie Kuhheide (doslova kravská lúka) i širšie pomenovanie oblasti Pasienky. (Na druhej strane Trnavskej cesty bývali kedysi zasa pasienky sviň – Sauheide, tam vyhánali na pašu mestskú čriedu ošípaných.) Ale vojenským cvičiskom sa stala už za Rakúsko-Uhorskej monarchie, keď ju mesto prenajalo miestnej posádke. Týmto spôsobom slúžila Kuchajda vlastne až do roku 1960.

Na rohu ulíc Za kasárňou (predtým Zakasárňovej, neskôr Thälmannovej) a Vajnorskej stála ešte v 60. rokoch ka-

do základnej školy umiestnenej v bývalom kasárenskom objekte.

Plukovník v.v., Mgr. Ľudovít Jančo vo svojich historických záznamoch uvádza, že Kuchajda bývala cvičiskom taktiky

Ubytovňa Hviezda dostala prezývku „Kukurica“

kimáckych príbytkov zo snehových a ľadových kvádrov.

Neďaleko Trnavskej cesty bol trubačský lesík, kde sa cvičili trubači v trúbenní pochodov a rozličných signálov (poplach, nástup, zraz veliteľov, budíček, večierka a pod.). Trubači sa v armáde zachovali až do konca šesťdesiatych rokov, ba večierka pre Bratislavu o 22. h sa trúbila i neskôr, ešte v osemdesiatych rokoch.

Pri Trnavskej ceste sa spomína od začiatku 19. storočia starý c. a k. vojenský cintorín. Vedľa bol tzv. chudobinský cintorín a severne od neho Nemocnica pre vojenské kone. Neskôr v tomto priestore postavili Zimný štadión.

Zameranie na vojenskú históriu ponúklo plk. Jančovi možnosť sledovať, ako sa význam jednotlivých druhov vojsk, služieb či druhov zbraní znižoval na úkor iných, ktoré boli čoraz významnejšie. Súvisí to, prirodzene, s celkovým technickým vývojom. Ľ. Jančo spomína postupný zánik jazdeckta a „vozatajstva“ (povozníctva) už od druhej svetovej vojny, naproti tomu rozvoj delostrelectva, automobilového a ženijného vojska, a najmä letectva. Tento vývoj priebežne odrážal i charakter osadenstva v kasárňach a podstatné zmeny v ich stavebnom usporiadaní. Niekdajšie dlhé rady koniarní a veľké jazdiarne v kasárenských areáloch vníma súčasník len ako úsmev-

Vojenské manévry na bývalej Kuchajde okolo roku 1900

sáreň, o ktorej zatiaľ nebola reč, a to bývalá Sokolovská kasáreň. Boli to prízemné murované budovy. Až do roku 1964 v nich sídlil protiletadlový oddiel, ktorý mal oproti na Kuchajde dve palebné postavenia na obranu Bratislavy. O týchto kasárňach sa nezachovala nijaká dokumentácia. Dnes je tam základná škola a dvanásťposchodový vežiak. Len podzemný sklad pod časťou školského dvora pripomína, že dnešné budovy nestavali na zelenej lúke... Napokon, niektorí Novomešťania si ešte pamätajú, že pokým postavili dnešnú školu, chodili ako deti

– t.j. slúžila na cvičenie družstiev a čiat v útoku i obrane, na kladenie mínových polí rozličným spôsobom, odmínovanie atď. Peší výcvik spočíval v budovaní okopov, zákopov, vo výcviku činnosti v rojnici atď. V zime za vhodných podmienok sa cvičilo dokonca aj budovanie iglu – es-

Dnešný vstup do objektu Ministerstva obrany SR

né „obrázky z histórie“ – skutočnosť už všade vyzerá celkom inak. Z vojenskej slávy zostali iba spomienky.

Iné sú aj dnešné vojenské predpisy. Medzi tými z prvej ČSR sa vraj vyskytovali viaceré ustanovenia, ktoré dodnes slúžia na pobavenie. L. Jančo rád cituje najmä predpis o koňoch: „*Koně se zapřahají do voza zpravidla ve směru pohybu.*“ Alebo predpis A-1-1, v ktorom sa uvádzalo: „*Velitel setniny je povinen účastnit se výcviku alespoň jednou týdne, pokud možno ve střízlivém stavu.*“ (Predpisy boli vtedy vydávané iba v češtine.)

Z historických štúdií L. Janča a knihy T. Ortvoja Ulice a námestia Bratislavy (Marenčin PT 2007) spracovala V. Vojtková

Niekdajšia budova dôstojníckeho kasína v kolónii Dynamitky okolo roku 1915

Vojaci sa tradične zaujímalí o Kolibu

Keď nám 84-ročný pán Ján Malý z Koliby rozprával „kapitolky z histórie“ tejto štvrte Nového Mesta, medziiným spomenul aj kus jej staršej histórie zahalenej závojom rokov – vojenský lazaret z prvej svetovej vojny, zatiaľ, ako odborníci vravia, nedoložený.

„Turisti z mesta našli jeho pozostatky v dvadsiatych rokoch pri prechádzkach smerom na Kamzík. Boli to zvyšky štyroch vojenských barakov, každý bol dlhý 40 metrov a široký 16 metrov, a neďaleko nich pozostatky latrín. Starí ľudia vtedy spomínali zajatcov z Haliča, Poliakov a Rusov, ktorí stavali cestu na Kamzík. Kríž s Panenkou Máriou, ktorý dnes stojí pri vjazde do Filmových ateliérov, stál predtým podľa pamätníkov inde, premiestnili ho kvôli výstavbe školy v roku 1931. Pôvodne vraj táto Panenka Mária chránila chorých vo vojenskom lazarete, kde pacienti zväčša trpeli črevnými chorobami, týfusom, úplavicou a horúčkami. Tých, ktorí neprežili, pochovávali zväčša v Slávičom údolí, ale aj na Blumentálskom cintoríne.“

Žeby historici o tejto takmer už storočnej minulosti Koliby nič bližšie nevedeli? Spýtali sme sa na lazaret doc. Vladimíra Segeša, ktorý sa okrem iného zaoberá aj vojenskou históriou. Odpovedal nám: „...Osobne som o ňom nikdy nečítal ani nič nevedel. No pýtal som sa naň kolegu dr. Petra Chorváta z Vojenského historického ústavu, keďže mi pred časom rozprával, že za prvej svetovej vojny stavali na Kolibe aj inde v okolí Bratislavy vojenské objekty, tzv. kaverny, malé železobetónové bunkre. A popri nich aj drevené baraky, kde bývali robotníci či vojaci, čo ich stavali, takže tam neskôr mohol byť dáky poľný lazaret. Obráťte sa, prosím, na neho – posielam mu váš mail.“

Čo sa týka bunkrov, aj pán Malý spomínal, že ako chlapci preliezli na Kamzík všetky „katakomy“. Je známe, že niektoré z nich sa zachovali dodnes. Historik Mgr. Peter Chorvát, PhD. sa nám vzápätí ozval sám. Napísal: „Otázka vášho záujmu o vojenskú nemocnicu na Kolibe je veľmi zaujímavá. Ak objekt skutočne existoval (o čom som v podstate presvedčený), určite k nemu existuje dostatočná

dokumentácia. Koliba ako priestor bola využívaná rakúsko-uhorskou armádou. V bratislavskom Vojenskom historickom archíve sú archivované bohaté fondy z tohto obdobia. Sú dostupné, ale nespracované – v nemeckom resp. maďarskom jazyku. Možnosti bádania teda existujú, som presvedčený, že v tamajších fondoch materiál o objekte zrejme bude.“

A dodal ešte zaujímavosť, ktorá dokladá tradičný záujem armády o Kolibu i v neskoršom období, za prvej ČSR.

„V roku 1937 vypracoval generál Bedřich Homola návrh pre bratislavského mešťanosta Vladimíra Krna, za akých podmienok, teda za akú protihodnotu je armáda ochotná opustiť Bratislavský hrad. Jednou z podmienok bolo, aby mesto vybudovalo na Kolibe kasárne pre jeden prápor (v lokalite Slamená buda). Tento zámer sa ale nepodarilo uskutočniť, aj preto nie, že požiadavky predostreté gen. Homolom boli pre mesto len ťažko realizovateľné.“

Pýtala sa Viera Vojtková

Pod jednou značkou ponúka Bardi Auto najširší sortiment autosúčiastok pre autá v regióne celej východnej Európy. Spoločnosť má 220 dodávateľov a od nich vyše 600 tisíc položiek nahratých na súpis-kách. Týmto spôsobom sú pre zákazníkov dostupné v podstate z jediného zdroja skoro všetky súčiastky európskych a japonských značiek áut jazdiacich na slovenských cestách.

Najdôležitejším cieľom spoločnosti Bardi Auto, s.r.o., od jej založenia v roku 2000 je priebežné udržiavanie rovnováhy medzi kvalitou, službami a výhodnou cenou. Výbornú kvalitu našich produktov zaručuje viacročná spolupráca s poprednými výrobcami súčiastok, navyše v mnohých prípadoch **exkluzívne zmluvy na ich distribúciu.**

Unikátnu kvalitu a spoľahlivosť našich služieb podporuje systém s individuálnym rozdeľovaním, zabezpečujúci stálu dostupnosť súčiastky, jej rýchlu spätnú kontrolu a presne naplánované expedovanie. Každú fázu rozdeľovania charakterizuje rovnaká **spoľahlivosť vo vzťahu k zákazníkom** a záväzná pevné smerovanie k udržateľnému rozvoju, ktoré

preniká do všetkých procesov obstarávania a skladovania.

S uverejneným kupónom Bardi Auto ponúkame čitateľom časopisu HLAS NM možnosť akciového nákupu.

Divadlo ako šťastný osud Ladislava Čavojského

Oproti vývoju vo svete sa na Slovensku už tradične o čosi oneskorujeme. V mnohých oblastiach, vedy o umení nevynímajúc, sme kládli základy moderného ponímania tej či onej disciplíny len pred niekoľkými desiatkami rokov. A tak aj divadelného historika a kritika Ladislava Čavojského, CSc., ktorý sa nedávno dožil osemdesiatky, zaraďujú odborníci medzi zakladateľov našej divadelnej vedy. Už dlhé roky žije táto význačná osobnosť medzi nami v Novom Meste, a tak vám ju v rozhovore môžeme predstaviť trochu bližšie.

Zdá sa, že patríte medzi tých nemnohých šťastných ľudí, ktorí od mladi vedeli, čo by chceli robiť, čo by ich bavilo, a celý život sa tomu potom aj naplno mohli venovať. Je to tak?

Áno, v tom som mal veľké šťastie. Divadlo ma priťahovalo od malička. Hoci som bol veľmi zlý herec, ako sa ukázalo ešte popri štúdiu na Vysokej škole múzických umení. Našťastie, mojím odborom bola divadelná veda. Takže za šťastie možno pokladať aj to, že umiestenka ma hneď po štúdiách priviedla do čerstvo založenej Slovenskej akadémie vied – na moje jediné a celoživotné pracovisko, s ktorým dodnes udržiavam nepretržitý kontakt.

Keď si niekto o vás prečíta, aké dlhé roky ste pracovali za bránami akadémie vied, možno si povie, že to musel byť dosť nudný život. Tí, čo vás poznajú bližšie, však tvrdia, že to bolo celkom inak, že ste sa za písacím stolom veľa nenasedeli.

Skutočne nie, veď predmetom môjho záujmu vždy bolo popri profesionálnom aj ochotníckom divadle. Kdeže nuda! Ustavične som bol na cestách a večer čo večer takmer vždy v divadle. Sledoval som vývoj nášho ochotníckeho divadelníctva od prvého slovenského predstavenia

v Liptovskom Mikuláši roku 1830 – hrali tam vtedy Chalupkovo Kocúrko. Z domácich autorov som venoval pozornosť najmä môjmu obľúbenému Jánovi Palárikovi. A neskôr, keď som začal písať kritiku o profesionálnych inscenáciách, o núde už nemohlo byť ani reči.

Majú Slováci ako národ k divadlu blízko – vychádzajú z jeho naturelu, vývoja či tradícií? Ako sa vám to javí vo svetle vašich dlhoročných skúseností?

Myslím, že je to veľmi silný vzťah. Veď aj náš ľudový folklór, zvyklosti občianskeho roka obsahujú množstvo dramatických prvkov – vynášanie Moreny, chodenie s Betlehemom, svadobné rituály... Prvé divadelné hry nadväzovali práve aj na tieto obyčaje. Takže hercov sme mali vždy dosť. Pravda, keď je reč o devätnástom storočí, treba pripomenúť, že vydaté ženy si až po čase trúfli vystúpiť na javisko (prvé v Martine), mladé zasa mali zábrany, ak sa hrdinka nazývala trebárs Trasoritka či Svrboritka ako v Chalupkových hrách. Alebo nechceli hrať stareny, takže tieto úlohy neraz pripadli mužom. Vreľý vzťah ľudí k ochotníctvu sa naplno prejavil, keď prišli hry Ferka Urbánka, jeho zrozumiteľné „obrazy zo života“, založené na kresťanskej morálke, plné piesní, prísloví a porekadiel. Texty blíz-

ke ľudovému jazyku s krátkymi vetami sa ľudia ľahko naučili, aj menej vzdelaní, dokonca negramotní. A čo je dôležité, vďaka tomu, že ochotnícke divadlo sa tak intenzívne šírilo po našom vidieku ešte pred koncom Rakúsko-Uhorskej monarchie, malo zásluhu i na uchovaní jazyka. Spisovateľ Tajovský kedysi povedal, že Urbánkove hry zachránili svojho času Slovensko pred úplným pomäďarčením.

Uvažujem, aké rozmanité funkcie môže plniť dramatická spisba a divadlo vo vzťahu k spoločenskému vývoju...

Áno, i v čase, keď pospolitý ľud knižky nečítal, len Pútnika svätovojtešského, ľudia radi prišli do divadla, kde sa stretali so slovesným umením. Búrlivý rozvoj ochotníckeho divadla zažilo potom Slovensko po prevrate, teda po vzniku prvej ČSR. V každej zastrčenej dedinke sa hralo divadlo. V niektorých mestách mali až 30-40 dramatických krúžkov. Mnohí ochotníci v nich, pravda, hrali len preto, aby si čosi privyrobili, netúžili stať sa hercami. Aj keď u nás vždy vnímali ochotníkov ako „od pána Boha“, na profesionálnych divadelníkoch, známych z nemeckých a maďarských kočovných spoločností to neplatilo – tí boli „od čerta“. Slovom, profesionálne divadlo sme

dlho pokladali za inštitúciu okrajovú, v podstate nepotrebnú. Aj preto sa naše prvé profesionálne divadlo – SND – neobjavilo hneď po vzniku ČSR, ale až roku 1920. A ani neskôr sa nezaobišlo bez českej podpory. Robili sa konkurzy, no najlepší herci – napríklad z martinského súboru – sa ich nezúčastnili, nechceli vymeniť svoje občianske povolanie za neistý chlieb herca. Pritom o martinskom divadle sa vtedy hovorilo s obdivom široko-daleko.

Až roku 1932 sa činohra SND (ktoré dovtedy nebolo ani slovenské, ani národné) rozdelila na dvojce, na českú a slovenskú, a jeden zo súborov vždy cestoval po zájazdoch. Bol to dobrý začiatok, aj keď za ním nestáli nijaké ušľachtilé pohnútky, ale prospech podnikateľa a riaditeľa A. Drašara. Českí divadelníci roku 1939 zväčša odišli. A naše SND – už s dobrými režisérmi, novými autormi a s prílevom mladých – začalo hrať špičkový svetový repertoár. Za pár rokov slovenskí divadelníci pozdvihli naše profesionálne divadelníctvo na európsku úroveň.

Váš kontakt s divadelným životom na Slovensku sa zrkadlí v rade kníh, no najmä v množstve divadelných kritik a štúdií v dennej tlači i v odborných časopisoch. Niekedy ste dokázali byť aj riadne ostrý. Čo vás najčastejšie zlostilo?

Ostrý ako ostrý. Predovšetkým som sa usiloval písať pútavo. Veď kritika je pokračovaním predstavenia. Najprv si predstavenie pozrieme, a potom si o ňom pohovoríme, prečítame. Kritikmi sú vlastne všetci návštevníci. Divadelný kritik vďaka svojej odbornej príprave dokáže len lepšie pomenovať, čo divák ruší, čo sa mu nepáči. Jeho názor by teda mal byť jasne štylizovaný, aby si ho ľudia zapamätali. Ak som trebárs napísal, že v Košiciach hrali Nabucca od buka do buka, teda akosi nedbanlivo, pamätali si to ľudia roky – aj herci, ktorí radi tvrdia, že im je jedno, čo kritici píšú. (Pritom veľmi pozorne sledujú, čo sa píše práve o nich.) Ťažko sa píše v malom meste, lebo divadelníci sa s kritikom poznajú. A kritik by mal byť absolútne nezávislý.

Ale vy ste sa predsa aj v Bratislave poznali so všetkými hercami a režisérmi, nebolo vyhnutia...

To je pravda, s mnohými som študoval na vysokej škole, nemohol som chodiť na predstavenia anonymne. Hrali aj niektorí z mojich bývalých pedagógov – pán Huba, pani Meličková, pani Poničanová, pri nich som musel voliť opatrnejšie slo-

vá a diplomatickejší tón. Voči mladším bol človek otvorenejší a odvážnejší.

Životný štýl nášho uponáhľaného súčasníka divadlu akoby príliš nežilčil. A predsa, obávať sa o jeho osud by asi bolo smiešne.

Divadlo iste nezomiera, hladiská sú zväčša všade plné. Ale došlo k istému posunu. Kedysi si obecnstvo vážilo svetovú klasiku. Dramatici patrili k výkvetu literatúry – aj domáca tvorba sa koncipovala s vysokými nárokmi. Dnešní autori sú však v divadlách piatym kolesom pri voze. Uprednostňujú sa improvizácie, všetko opäť robia všetci, herci si sami píšú texty... Navyše sa nám divadlo neobvyčajne z vulgarizovalo, zosurovelo. Nie len naše, aj preložené hry. Hrubý slovník nás zaplavuje dokonca už aj v SND.

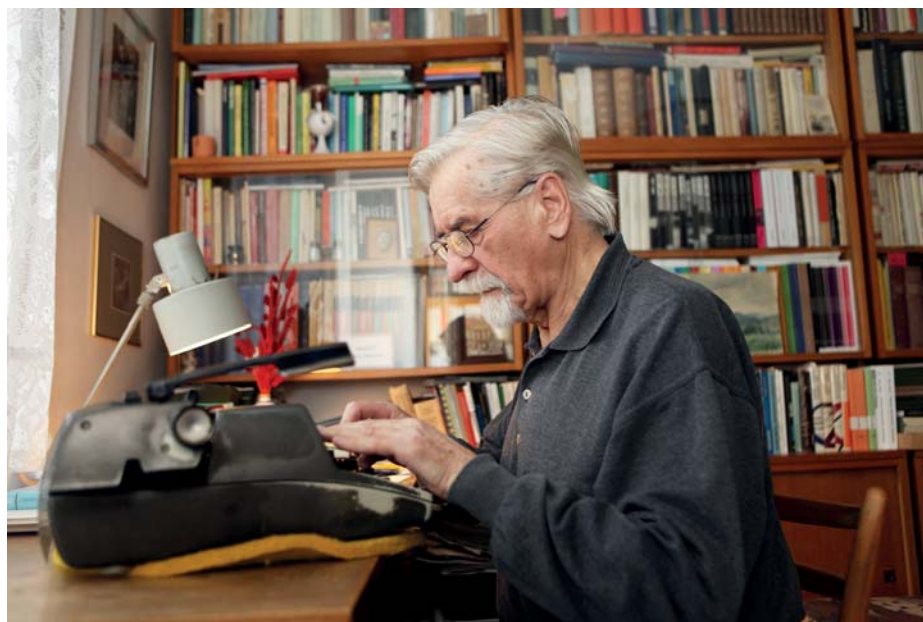
Tento trend sa však určite netýka len divadla, cítiť ho aj v literatúre, vo výtvarnom umení, vo filme a v televízii...

Áno, byť vulgárny znamená dnes priam toľko čo pokrokový, úspešný. Dnes ľudia nespoznávajú dobrých hercov v divadlách, ale doma, v papučiach, v televíz-

Shakespeare, romantici i mnohí neskorší autori písali knižnú drámu, hry, ktoré sa dali čítať, a popri tom prípadne aj zahrať. Aj náš Hviezdoslav tak písal svoju hru Herodes a Herodias. V divadlách sa dnes s touto spisbou zaobchádza dosť svojvoľne – vyberú sa z nej len isté témy, škrtá sa, mení, dopĺňa. Divadelná literatúra sa vydáva len príležitostne. Nové texty nie sú určené na čítanie, lež iba ako podklady na inscenovanie.

Napokon, pán Čavojský, nechcete milovníkom divadla z Nového Mesta osobitne odporučiť niektoré zo súčasných bratislavských predstavení?

Hm... Čo človek, to iné záľuby. Ľudia, ktorí nechodia do divadla len za zábavou, ale i za vyšším umením, vyberú si najsťor z ponuky SND. Dnes majú napríklad možnosť vidieť Goetheho Fausta v oboch častiach, to je zriedkavá príležitosť, lebo druhý diel sa neinscenuje často, u nás prvý raz. Podobnú príležitosť v minulej sezóne predstavoval náročne zdramatizovaný Dom v stráni Martina Kukučína. Pozoruhodnou inscenáciou

nych seriáloch. Kde herci, žiaľbohu, nerastú, prinášajú tam len kus rutiny, ktorú získali v divadle.

Dosť tvrdo ste to povedali. A ja som sa vás práve chcela spýtať na čítanie dramatickej literatúry. Mnohí vnímajú tieto texty len ako podklad potrebný na javiskové uvedenie hry. Sú však aj takí, ktorí dramatickú spisbu považujú za plnohodnotnú súčasť literatúry a divadelné hry čítajú s potešením.

je aj ďalšia dramatizácia, Tolstého Anna Kareninová. V opere sa pripravuje Janáčkova Jej pastorkyňa (pod názvom Jenůfa) a Janáček u nás vždy býval úspešný. Predtým uviedli Verdiho operu Otello, veľké, zrelé dielo – sviatok je, keď Jaga spieva pán Dalibor Jenis... Slovom, na dobrom predstavení sa v divadle dá zažiť silný umelecký večer plný neobvyčajných dojmov.

*Pripravila Viera Vojtková,
snímky František Rajecký*

Pomáhame Matúšovi splniť sen

„Chcem byť najlepší!“

Dvadsaťtriročný Bratislavčan Matúš Michal má veľký sen. Chce sa stať úspešným športovcom a vyhrávať na najväčších svetových súťažiach. V porovnaní s inými mladými atlétmi je však jeho cesta za veľkým cieľom ťažšia – Matúša totiž osud pripútal na vozík. A ak sa chce ďalej zlepšovať, potrebuje nový športový vozík.

Cieľ: paralympiáda

Matúš (na snímke) športuje od svojich siedmich rokov. „Keď som v televízii pozeral športové prenosy a videl tie skvelé výkony, aj ja som túžil byť taký dobrý a úspešný a zúčastniť sa podujatí ako majstrovstvá sveta, Európy, paralympiáda,“ hovorí mladý športovec. Jeho ambície nie sú teda malé. „Športujem, lebo ma to naplňuje a chcem si splniť sen – prebojovať sa na paralympiádu a stať sa najlepším športovcom v histórii paralympiád, majstrovstiev sveta a Európy a celej atletiky.“

Aj preto sa mestská časť Bratislava – Nové Mesto rozhodla pripojiť k charitatívnej bežeckej akcii *Kilometre pre Matúša*, spojenej so zbierkou, ktorá má Matúšovi pomôcť ku kúpe nového športového vozíka. „Matúšovo odhodlanie a statočnosť je inšpiráciou pre nás všetkých, a preto som hrdý, že môžeme podporiť tento skvelý projekt,“ povedal starosta Nového Mesta Rudolf Kusý, ktorý prevzal záštitu nad podujatím.

Za každého Novomešťana euro

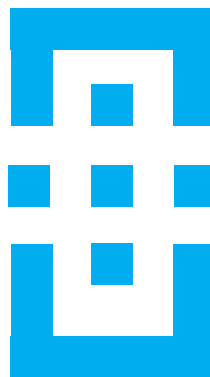
Akcia sa uskutočnila v nedeľu 25. marca (po našej redakčnej uzávierke) v areáli Kuchajdy. Za každého Novomešťana, ktorý zabehol okruh okolo jazera, prispela mestská časť jedným eurom.

Účast na akcii potvrdili aj viaceré známe osobnosti ako futbalista Slovana Bratislava Filip Šebo, moderátori Sajfa, Junior, Marcel a Adriana Poláková.

Ján Borčín

Ak máte záujem prispieť do zbierky na športový vozík pre Matúša, svoje príspevky môžete zaslať na bankový účet OZ Bez bariér číslo: **1240658551/0200**, variabilný symbol: **8804066458**.

DNI OTVORENÝCH DVERÍ SAMOSPRÁVY

sprievodné programy
atrakcie
zážitky

19. 04. - 22. 04.
2012

**BRATISLAVA
PRE VŠETKÝCH**
deň otvorených dverí
samosprávy
hlavného mesta

kompletný program podujatia
www.bratislava.sk

Diabolské husle hrali pre ženy

Takmer tisíc divákov, prevažne žien, zaplnilo v utorok 6. marca veľkú sálu kultúrno-spoločenského centra Istropolis. Hojnú návštevu sem pritiahol gala-konzert pri príležitosti Medzinárodného dňa žien. V programe vystúpili husľový virtuóz Ján Berky Mrenica ml. s Diabol-skými husľami, známi speváci ako Dušan Grúň, Zdeno Sychra a Martin Jakubec. Každá žena si okrem príjemného kultúr-neho zážitku odniesla domov aj malú po-zornosť – karafiát k MDŽ. (red)

Soprán a tenor, klavír a flauta

Na tieto hlasy a hudobné nástroje sa môžu tešiť tí, ktorí navštívia mimo-riadne podujatie – **Jarný koncert v Stredisku kultúry na Vajnorskej 21.** Pozýva naň starosta našej mest-skej časti Rudolf Kusý a uskutoční sa v stredu 18. apríla o 15. h. Spievať budú Aneta Mihalyová a Juraj Vacu-lík, hrať a sprevádzať Andrea a Dušan Stankovskí. Vstup je bezplatný, lístky si možno rezervovať na telefónnom čísle 49 253 424. (vv)

Jarný maratón s knihou

Bratislavské verejné knižnice spolupracujú na príprave Jarného maratónu s knihou, ktorý tento rok vstupuje už do svojho 6. ročníka. Jeho hlavným

zmyslom je podporovať čítanie u detí, už v útlom veku začať s výchovou budúcich verných čitateľov. Každoročne vyberú knihu, ktorá sa postupne číta každý deň v inej knižnici.

V roku 2012 padla voľba na Školu za rohom od Romana Brata a autor prisľúbil osobnú účasť na čítaní vo všetkých knižniciach. V novomestskej knižnici na Pionierskej ulici sa čítanie uskutočnilo 29. marca 2012.

Čitateľský maratón detí je len jedným z podujatí pripravených v rámci Týždňa slovenských knižníc. Už 30. marca sa naša knižnica opäť zaplnila naj-mladšími čitateľmi, ktorí tu strávili obľúbenú Noc s Andersenom. „V tomto roku sme si vybrali tému *Tisíc a jedna noc a program nám spestrili brušné tanečnice*,” prezradila pani Jana Vozníková, vedú-ca knižnice. (jš)

Novomestské škovránky trlikovali už koncom zimy

Domom kultúry na Kramároch sa 29. februára ozývali populárne piesne v podaní budúcich sloven-ských idolov. O titul Novomestského škovránka tu súťažilo 21 žiakov zo šiestich škôl mestskej časti. Na úvod odborná porota predviedla kolektívny spevác-ky výkon, aby s humorom a pesničkou Nie sme zlí povzbudila súťažiacich.

„Súťaž je rozčlenená do troch kategórií. Samo-statne sa vyhodnocujú výkony žiakov z prvých až tretích ročníkov, zo štvrtých až šiestich a zo sied-mych až deviatich ročníkov. Pri speváckych zápole-niach tradične prevažujú dievčatá a nebolo to inak ani v tomto ročníku, kde sa na pódiu predstavili len traja muzikálni mláďenci. Deti sú talentované a ich výkony na vysokej úrovni, preto je výber víťazov sku-točne ťažkou úlohou,” informovala nás pani učiteľ-ka Naďa Hergottová, metodička kabinetu hudobnej

výchovy pri MÚ Bratislava – Nové Mesto. Víťazné trofeje si rozdelili Simonka Balážová a Ema Hergot-tová z najmladších žiakov, Debora Ďurišková získala prvenstvo v strednej kategórii, zo starších žiakov sa najviac páčili výkony Juliána Smoligu a Michaela An-toniovej. Možno sa s nimi o pár rokov stretneme aj na iných pódiumoch. (jš)

Z garáže na pódium

Mladé začínajúce kapely dostanú opäť šancu predviesť svoj talent a originálne hudobné nápady. V Stredisku kultúry na Vajnorskej sa 27. apríla 2012 o 17. h uskutoční druhý z koncertov podujatia GARÁŽ FEST. Myšlienku dať mladej hu-dobnej scéne šancu na prezentáciu pred živým publikom podporil novomestský starosta Rudolf Kusý. (red)

INZERCIA:

Inštalatér – lacno a rýchlo. Kontakt: 0904 572 977

Tepujem koberce, sedačky, posteľe. 0903 195 861

Doopatrujem milú babičku/dedúška, ktorý nikoho nemá. Som na materskej dov., VŠ. 0908 431 269

Montáž nábytku, tel. 0903 745 601,
www.montaz-nabytku.sk

Nové tvorivé kurzy nielen pre najmenších, od 1,5 roka. Pokiaľ sa vám nebude páčiť, nemusíte za prvú hodinu platiť. Naše ďalšie aktivity na www.tvorivedeti.sk

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA - NOVÉ MESTO, VAJNORSKÁ 21

tel.: 44373771, 44372620

e-mail: info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk

PODUJATIA PRE DETI

25. 4. 2012, streda 10. h
MISS a BOY, súťaž o najšikovnejšie dievča a chlapca zo ZŠ v MČ BNM

KLUBOVÉ STRETNUTIA

2., 16., 23., 30. 4. 2012, pondelok 18. h
Sahadža joga – pokročilí, ako sa zbaviť stresu, napätia, klubové stretnutie pre záujemcov, vstup voľný

3., 10., 17., 24. 4. 2012, utorok 18. h
Sahadža joga – začiatčníci, ako sa zbaviť stresu, napätia, pre nových záujemcov, vstup voľný

4. 4. 2012, streda 17.30 h
Klub Cesta za poznáním

5. 4. 2012, štvrtok 16. h
Klub Patchwork

18. 4. 2012, streda 18. h
Túlavé topánky – Kuba, cestovateľský klub

19. 4. 2012, štvrtok 16. h
Klub priateľov opery, pravidelné stretnutie členov s operným umením

24. 4. 2012, utorok 17. h
Bratislavský včelársky spolok, stretnutie členov a záujemcov o poradenské služby

27. 4. 2012, piatok 14. h
Informačné centrum zdravia

HUDOBNÉ – TANEČNÉ PROGRAMY

7. 4. 2012, sobota 17. h
Veľkonočný čaj o piatej s HS UNI, spoločenské podujatie s tancom pri sviečkach

14. 4. 2012, sobota 17. h
Za dychovkou na Vajnorskú s DH KRIŽOVIANKA, Dobrá zábava pri počúvaní aj s tancom

18. 4. 2012, streda 15. h
Jarný koncert zo sveta operety a muzikálov

21. 4. 2012, sobota 17. h
Čaj o piatej s HS ROLAND LIVE, tanečné podujatie pri hudbe 60.-90. rokov

26. 4. 2012, štvrtok 19. h
Folk country koncert SAMSONA a skupiny HOP TROP z ČR
XI. ročník Folk country sála

27. 4. 2012, piatok 17. h
II. koncert mladých rockových skupín

28. 4. 2012, sobota 17. h
Čaj o piatej s HS CHARLIE BAND pri hudbe 60.-90. rokov pri sviečkach

30. 4. 2012, pondelok 15. h, 1. 5. 2012, utorok 9. h
Malý festival lásky, prednášky, výstava, meditácie, arteterapia, umelecké pásma

12. 4. 2012, štvrtok 9. h – 17. h
Deň novomestských seniorov

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

14. 4. 2012, sobota 8. h – 13. h
Výmenné stretnutie zberateľov mincí, medailí, odznakov, bankoviek, telefónnych kariet, pohľadníc, kníh, gramoplatní, plagátov, filatelie...

21.4.2012 sobota 8. h – 15.30 h
Medzinárodné výmenné stretnutie zberateľov a predajná výstava minerálov, fosilií, nerastov a drahých kameňov

VÝSTAVY

19. 4. 2012, štvrtok 14. h
Výber najlepších výtvarných prác zo súťaže 49. Výtvarné spektrum – región Bratislava

3. 4. - 21. 4. 2012
Szepeová Valéria - Smolenová, výstava z výtvarnej tvorby

17. 4. - 28. 4. 2012
Ján Hlinica, výstava plastík, sôch a kachlíc

30. 4. - 5. 5. 2012
Ivan Cích, výstava z výtvarnej tvorby

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok 14. - 18. h, v sobotu v rámci podujatí
Predpredaj vstupeniek: pondelok - streda 16. - 19. h a hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21, tel.:02/44373763. Zmena programu vyhradená.

VÝTVARNÉ KURZY

- **Keramika pre dospelých:** pondelok od 17. do 20. h, 1x týždenne, **utorok** od 17. do 20. h, 1x týždenne
- **Keramika pre deti:** streda od 17. do 19. h, 1x týždenne

- **Výtvarné techniky:** utorok 17. - 20. h, 1x týždenne, maľba, kresba, grafika a iné kombinované techniky pre začiatčníkov aj pokročilých

- **Výtvarná škola D. Zacharovej:** štvrtok 15.30 - 17.45 h, piatok 14.30 - 16.45 h, 1x týždenne pre malých aj veľkých a príprava na školy umeleckého zamerania, **január - jún 2012**

PRAKTICKÉ

- **Šijeme s Burdou**, škola strihov a šitia, návrhárstvo, nové módné trendy
utorok 17. h - 20. h, 1x týždenne
streda 17. h - 20. h, 1x týždenne
štvrtok 17. h - 20. h, 1x týždenne
- **Kurz tvorivého písania**
- **Kurz pletenia z papiera** od 22. 3. 2012

- **Kurz fotografovania**
- **Zážitkové semináre** - Moderovanie a komunikácia, Rozvoj osobnosti, Verejné vystupovanie

POHYBOVÉ

- **Joga**, utorok 17.15 h, 1x týždenne

HUDOBNÉ

- **klavír, hudobná teória**, utorok, streda, štvrtok 14. - 20. h

JAZYKOVÉ KURZY

- **angličtina, nemčina, taliančina pre dospelých:**
- **angličtina pre deti v MŠ**

DOM KULTÚRY KRAMÁRE, STROMOVÁ 18

tel. 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk, e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE DETI

1.4. 2012, sobota 16. h
O poskladanej dúhe, rozprávkový príbeh o šikovnom staviteľovi lodí a o dúhe, ako prišla k svojim nádherným farbám

KLUBOVÉ PODUJATIA

4. a 18. 4. 2012, streda 16.30 h
Klub Venuša, stretnutie Ligy proti rakovine

UMELECKÉ PROGRAMY

16. 4. 2012, pondelok 19. h
122. Poetický večer pri sviečkach s Jurajom Sarvašom

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok, streda od 16. h do 19. h
Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia predstavenia. Zmena programu vyhradená. Vstupenky nerezervujeme.

KURZY, KRÚŽKY

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov
1x mesačne (sobota + nedeľa)
14. - 15. 4. 2012 od 9. h do 14. h

VYT FIT- výtvarné relaxcentrum - info v DK

POHYBOVÉ KURZY, KRÚŽKY

Škola pred škôlkou, pohybové cvičenie pre deti od 15 mesiacov do 3 rokov s mamičkami na MD, s hudobným sprievodom, utorok 10. h - 11.30 h

Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou s prvkami jogy, začiatčníci - štvrtok od 17. h do 18.30 h
pokročilí - utorok od 18.15 h do 19.45 h

Pilatesove cvičenia
pondelok **I. skupina:** 17. h - 18. h, **II. skupina:** 18.15 h - 19.15 h, štvrtok **III. skupina:** 18.45 h - 19.45 h

ZUMBA v tanečnom štýle latino tancov (merenge, salsa, cumbia, reggaeton)
utorok 17. h - 18. h

HUDOBNÉ KURZY

Hra na klavír, spev, hudobná teória pre deti, dospelých, seniorov

INÉ

Štúdio Alexander
Angličtina pre deti

Medzinárodné stretnutie zberateľov

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA - NOVÉ MESTO
OBČIANSKE ZDRUŽENIE KARPATY SLOVAKIA

Vás pozýva na

Výstavy a medzinárodné stretnutia zberateľov

2012

minerálov skamenelín a drahých kameňov

21. apríla 2012
20. októbra 2012
v Stredisku kultúry BNM, Vajnorská 21, Bratislava

8.00 - 15.30

vstupné: dospelí 1,- €
dšochodcovia 0,70,- €
deti do 10 rokov a držiteľia ZTP
Z D A R M A

Stoly: 13,- €
informácia: tel. 44 37 26 20
objednať stôl: 0905 720 452
e-mail: jekovitalos@centrum.sk